1. **CQI เรื่อง ....มือใส... ใสใจร่วมกันสรรค์สร้าง**
2. **ชื่อหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ นางสำเร็จ พุทธรรมมา นางวิไล น้อยเมล์ นายมนูญ แสงจันทร์ และทีมการพยาบาลตึกฝ้ายคำ**
3. **เหตุผลของการพัฒนา**

การล้างมือเป็นมาตรการที่สำคัญในการป้องกันและลดการติดเชื้อ ซึ่งการล้างมือเป็นมาตรการที่ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นวิธีการที่สามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วและประหยัดที่สุด แต่จากการวิเคราะห์อุบัติการณ์รายงานความเสี่ยงในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ และการสังเกตการปฏิบัติงานของบุคลากรในตึกฝ้ายคำ พบว่าสาเหตุหนึ่งของการแพร่กระจายเชื้อคือ การล้างมือของบุคลากรที่ปฏิบัติไม่ต่อเนื่องครบขั้นตอน สอดคล้องกับการสุ่มสังเกตการปฏิบัติการล้างมือของ ICN และ ICWN ที่พบว่าส่วนใหญ่บุคลากรล้างมือน้อย ล้างมือไม่ครบขั้นตอน ไม่ถูกวิธี ขาดความตระหนักในการล้างมือก่อนปฏิบัติการพยาบาล นอกจากนี้ในด้านบุคลากรยังพบว่ามีการแพร่กระจาย สัมผัสเชื้อจากบุคลากรสู่บุคลากร และบุคลากรสู่ผู้ป่วย รวมทั้งทัศนคติต่อโรคทางจิตเวชที่ไม่มีความรุนแรงเหมือนโรคทางกาย ในด้านระบบสนับสนุนและการเข้าถึงยังพบว่าอุปกรณ์ในการเอื้อต่อการล้างมือยังน้อย เช่น น้ำยาล้างมือ ผ้าเช็ดมือ อ่างล้างมือ

จากสถิติการเฝ้าระวังการติดเชื้อประจำเดือน สิงหาคม-กันยายน 2554 พบสถิติผู้ป่วยที่เป็นไข้หวัดจำนวน 21 ราย จากการสอบสวนโรคการแพร่กระจายเชื้อพบว่าการแพร่กระจายเชื้อเกิดจากสาเหตุเจ้าหน้าที่นำไข้หวัดสู่ผู้ป่วย และผู้ป่วยด้วยกันแพร่กระจายเชื้อ และจากการไม่ตระหนักในการล้างมือ ดังนั้นเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อจึงมีความจำเป็นและให้บุคลากรตระหนักและเห็นความสำคัญของการล้างมือดังกล่าว จึงได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและลดอัตราการแพร่กระจายเชื้อให้ผู้รับบริการมีความปลอดภัย บุคลากรมีความตระหนักในการล้างมือมากขึ้น และปฏิบัติการล้างมืออย่างต่อเนื่องต่อไป

4. **วัตถุประสงค์/เป้าหมายของการพัฒนา**
   1. เพื่อให้บุคลากรเกิดการตระหนักและให้ความสำคัญกับการล้างมือ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ
   2. เพื่อให้บุคลากรล้างมือได้อย่างถูกต้อง
5. **กระบวนการ/วิธีการดำเนินงาน**
   1. วัดความรู้และสังเกตการปฏิบัติ วิธีการสร้างมือของบุคลากร
   2. สุ่มตัวอย่างการล้างมือของบุคลากรตามหลัก 7 ขั้นตอน
   3. จัดเตรียมอุปกรณ์การล้างมือ น้ำยาล้างมือ Alcohol hand rub ผ้าเช็ดมือ ให้เพียงพอ
   4. จัดสิ่งแวดล้อมให้มีมุมสวยงามสำหรับล้างมือเพื่อเชิญชวนให้ล้างมือ “วันนี้คุณล้างมือหรือยัง”
   5. จัดมุมล้างมือสำหรับผู้ป่วยบริเวณโรงอาหาร รวมทั้งจัดโปสเตอร์ขั้นตอนการล้างมือ 7 ขั้นตอน

6. มอบหมายเจ้าหน้าที่ดูแลผู้ป่วยในการล้างมือ ก่อนและหลังรับประทานอาหารทุกครั้ง
7. ส่งเสริมการกระตุ้นการล้างมือ "เพื่อนเตือนเพื่อน" ล้างมือก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง เปลี่ยนวิธีการสุ่มประเมิน โดยการจับฉลากไม่เปิดเผยผู้ประเมิน ให้ข้อมูลย้อนกลับผลการล้างมือเป็นรายบุคคล
8. ให้ความรู้และสอนวิธีการล้างมือเมื่อปฏิบัติไม่ถูกต้อง พร้อมบันทึกการสอนการล้างมือ และผลการปฏิบัติ

6. ผลการดำเนินงาน

1. เริ่มดำเนินการ เดือนมกราคม – เดือนพฤษภาคม 2555
2. บุคลากรมีความตระหนักในการล้างมือ สามารถล้างมือได้ถูกต้อง ครบขั้นตอนเพิ่มขึ้นร้อยละ 100
3. ไม่มีรายงานอุบัติการณ์การแพร่ระบาดของไข้หวัด อัตราการติดเชื้อเดือน เดือนมกราคม – เดือนพฤษภาคม 2555 = 0 / 1,000 วันนอน
4. การปฏิบัติการล้างมือต่อเนื่องและยั่งยืนทั้งบุคลากรและผู้ป่วย
5. ผู้ป่วยและบุคลากรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติ

สรุป

การล้างมือเป็นกิจกรรมที่ต้องติดตาม กระตุ้น และประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ "เพื่อนเตือนเพื่อน" มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นเตือนให้ล้างมือ เมื่อเกิดการยอมรับจะสามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง เกิดความตระหนักในการล้างมือเพิ่มมากขึ้น

7. ตัวแทนหน่วยงานประจำบอร์ดหรือผู้ประสานงาน

คุณสำเร็จ พุทธรรมมา และนายมนูญ แสงจันทร์